

over de vloer in het

Magazine van Forbo Flooring

onderwijs

Nieuw leven voor naoorlogse scholen

Stichting Mevrouw Meijer 'Herbestemmen van school naar school'

Vloerontwerp op maat

Samenwerking met Michiel van Nieuwland

Cygnus Gymnasium Amsterdam

Van top tot teen in oude stijl en glans gerestaureerd

WIN!
BOEKEN
OVER HET
ONDERWIJS
Pag. 32

‘Echte Milieuhelden’

Iedere keer gebeurt het weer. In een uur tijd verandert een los-zand-groep van ongeïnteresseerde leerlingen in een enthousiaste, vrolijke en gretige meute nieuwsgierige actievelingen. Van ‘Mulleu? Wat is dat?’ naar ‘Heeft onze school wel groene stroom?’. Dat effect heeft de Milieubende. Daarom weet ik: betrek leerlingen bij het verduurzamen van de school. Laat ze ideeën verzinnen, plannen maken, in actie komen. Enthousiastere ambassadeurs zijn er niet. Zelf heb ik om die reden de Stichting Milieubende opgericht, die van het geweldige idee om theater, workshop, educatie en actie rondom duurzaamheid te combineren, een terugkerende activiteit maakt in de groepen 7 en 8 van de basisschool. Inmiddels heeft de Milieubende al meer dan 15.000 leerlingen ‘opgeleid tot Milieuheld’.

Maurits Groen

Maurits Groen is mede-oprichter en CEO van WakaWaka en mauritsgroen•mgmc. Naast de WakaWaka houdt hij zich bezig met o.a. de Milieubende, Kipster, BioGolf, Greenem en het uitgeven van boeken over duurzaamheid.

www.waka-waka.com
www.mgmc.nl
www.milieubende.nl
[@MauritsGroen](https://twitter.com/MauritsGroen)

Colofon

Over de vloer in het onderwijs
is een uitgave van Forbo Flooring B.V. / 2015

Concept

Edenspiekermann

Hoofredactie Paula Kort

Redactie Monique Overbeek, Marieke Meulman, Mariska Joustra

Fotografie De Beeldredactie, Erik Poffers, Michiel van Nieuwland e.a.

Vormgeving en productie Designyard in samenwerking met Kazeze design

Lithografie & Druk Roto Smeets Utrecht

Cover Cosmicus Lyceum Amsterdam

Rechten Forbo Flooring heeft haar best gedaan om de rechten van de rechthebbenden te respecteren. Van sommige beelden kunnen wij misschien niet alle rechthebbenden achterhalen. Meent u rechthebbende te zijn, neemt u dan contact op met de redactie.

Let op: digitale afbeeldingen en drukwerk kunnen afwijken van het werkelijke product. Vraag daarom altijd een kleurstaal aan om de daadwerkelijke kleur te beoordelen.

Forbo Flooring Systems is onderdeel van de Forbo Groep, wereldleider in vloer-, lijm-, en transportsystemen, en biedt een compleet assortiment vloerbedekkingen voor zowel de projectmarkt als consumententoepassingen. Hoogwaardige linoleum-, vinyl-, textielvloeren en schoenloopssystemen combineren functionaliteit, kleur en design, zodat er voor elke omgeving een totaalpakket aan vloeroplossingen bestaat.

Contact

Forbo Flooring B.V.
Postbus 13, 1560 AA Krommenie
contact@forbo.com
www.forbo-flooring.nl

Volg ons ook op:

forbo
FLOORING SYSTEMS

verder

kort nieuws 7 en 10

testcase 22

vraag en antwoord 23

inspiratieprojecten 26

kinderpagina 31

Verrassend anders

In dit Onderwijsmagazine openen wij met een artikel van het ideeële adviesbureau Mevrouw Meijer uit Amsterdam. Met succes laten zij zien wat de mogelijkheden zijn van de vaak verguisde naoorlogse schoolgebouwen. Renovatie in plaats van sloop levert verrassende voorbeelden op. Een nieuwe school tegen lagere kosten en een veel lagere milieubelasting. De principes, toewijding, gedrevenheid en vooral de goede architectonische smaak van Mevrouw Meijer spreekt ons erg aan en willen wij graag met u delen.

In Breda werd het Newmancollege bedreigd in haar voortbestaan door een tekort aan leerlingen. Een herziene onderwijsvisie met een aansprekende vernieuwbouw heeft hierin verandering gebracht. Met een Technasium en opleiding Design&Multimedia is de school nu zo populair dat het aantal aanmeldingen het aantal plaatsen overtreft. Rector Raymond van Velthoven vertelt samen met interieurarchitect Esther Dekhuijzen van PLUSontwerp hoe zij dit bijzondere traject hebben vormgegeven. Deze en andere prachtige verhalen rondom inspirerende onderwijsprojecten vormen de rode draad van dit vernieuwde Onderwijsmagazine. Wij wensen u veel leesplezier!

De redactie

Transformatie jarenzeventigschool Molenwiek Dalton, Haarlem Schalkwijk. Ontwerp Alvarez Ouburg

Transformatie jarenzestigschool voor Rudolf Steiner School Haarlem. Ontwerp Studio Steenbruggen

Nieuw leven voor naoorlogse scholen

In heel Nederland vind je ze: schoolgebouwen uit de jaren vijftig tot en met zeventig, de tijd van de wederopbouw en de *babyboom*. Na een leven van intensief gebruik worden ze de laatste jaren bij bosjes gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Maar is dat wel verstandig? Stichting Mevrouw Meijer pleit ervoor om de kwaliteiten van de naoorlogse scholen te herontdekken, en laat zien hoe ze een overtuigend nieuw leven kunnen krijgen.

Transformatie jarezenestigschool voor Rudolf Steiner School Haarlem. Ontwerp Beuving Martensen

Maquette transformatie jarezenestigschoolcomplex Zilverkamp, Huissen. Ontwerp Marco Henssen

Venster op de toekomst

Het kinderrijke Nederland van na de Tweede Wereldoorlog had veel nieuwe scholen nodig. De bevolking groeide sterk en onderwijs gold als een belangrijke gemeenschapswaarde. De schoolgebouwen weerspiegelden een optimistische en ambitieuze visie. Met hun nadruk op licht en lucht boden ze de nieuwe generatie een venster op de toekomst.

Bij alle idealisme werd de praktijk niet vergeten. De scholen waren slim, efficiënt en flexibel ontworpen. Om kosten te besparen, kwamen er gestandaardiseerde scholen die in serie werden gebouwd. Een bekend type is de H-school, zo genoemd omdat de plattegrond de vorm van een H heeft.

In de onderwijsvisie uit de jaren vijftig en zestig was het klaslokaal het belangrijkste onderdeel van de school. De ruime lokalen

zijn dan ook met veel aandacht en liefde ontworpen. Het liefst komt er licht en lucht van twee kanten binnen. De gangruimte is zo beperkt mogelijk gehouden. In de jaren zeventig veranderde dat; toen verschenen uitgestrekte 'bloemkoolscholen' met veel gemeenschappelijke binnenruimten.

Wegwerpcultuur

De naoorlogse scholen zijn de werkpaarden van het onderwijs. Ze hebben zich dankzij hun flexibiliteit keer op keer aan nieuwe inzichten aangepast. Leslokalen wisselden van functie en er zijn nieuwe ruimten aangebouwd.

Niet elke aanpassing is even handig uitgevoerd, waardoor veel scholen na verloop van tijd een rommelige indruk maken. Ze zijn dichtgeslibd met hoekjes, kasten, en wat al niet. Maar daardoor verliezen we gemakkelijk uit het oog hoe

functioneel en prettig ze eigenlijk zijn.

En nog steeds kunnen zijn. Naoorlogse scholen zijn dan ook een kwetsbare prooi voor sloopgedachten. Veel schoolbesturen en schooldirecteuren dromen van nieuwbouw in de hoop dat die alle huisvestings- of imago-problemen oplost. En ze vergeten om een serieuze, nuchtere afweging te maken tussen de opties van nieuwbouw en renovatie.

'Scholen worden – anders dan in andere sectoren – nauwelijks gerenoveerd', schreef de PO-Raad in mei 2011. De onderwijshuisvesting kent een wegwerpcultuur. Ook de regelgeving is ingesteld op de snelle cyclus van sloop en nieuwbouw. Er wordt niet naar de feitelijke toestand en potentie van de bestaande scholen gekeken, alleen naar de boekhoudkundige afschrijving. Hierdoor gaan veel kwaliteiten en kansen verloren.

Nieuw leven

Hoe het ook kan, laat de stichting Mevrouw Meijer zien. Samen met gemeenten en schoolbesturen onderzoekt zij hoe bestaande schoolgebouwen kunnen transformeren naar scholen van de toekomst. Mevrouw Meijer schakelt jonge architecten in die beeldend laten zien hoe je de sterke punten van deze scholen kunt benutten terwijl je de zwakke punten verhelpt.

Mevrouw Meijer kiest met opzet architecten die niet eerder een school hebben ontworpen, omdat juist zij met frisse en slimme oplossingen komen. Per onderzoek doen drie architecten mee, die elk met een andere oplossing komen. Er valt dus iets te kiezen.

Deze aanpak, 'Nieuw leven voor naoorlogse scholen', is inmiddels onderzocht voor scholen in Groningen, Utrecht, ►

Transformatie jarenzestig school Bisschop Bekkersschool, Groningen. Ontwerp PvanB

Amsterdam, Emmen, Huissen en Eindhoven. Onlangs is een groot onderzoek afgerond naar 14 schoolgebouwen in de Haarlemse wijk Schalkwijk. De gemeente Haarlem wilde de meeste aanvankelijk slopen, maar heeft als een van de eerste gemeenten in Nederland de ommekeer gemaakt naar behoud en transformatie als principe. Met soms nieuwbouw als aanvulling.

Het onderzoek van Mevrouw Meijer laat zien hoe het kan. Negen inventieve ontwerpen voor Schalkwijk zijn te zien op de reizende tentoonstelling 'Herbestemmen van school naar school'.

Vier argumenten

Behoud en transformatie van een bestaand schoolgebouw is een betere keus

dan sloop en nieuwbouw, vindt Mevrouw Meijer. Ze heeft daar vier argumenten voor.

- 1. Functionaliteit.** De flexibiliteit uit het verleden houdt ook in de toekomst haar waarde. Vooral de kwaliteit van de lokalen is superieur. De Groningse schooldirecteur Wally van der Vlugt zei in het Onderwijsblad in 2012: "Toen ik hoorde hoeveel vierkante meter je bij nieuwbouw per kind krijgt, schrok ik echt. We hebben nu veel meer. Ik dacht ineens: als je dit plat gooit krijgen we dit volume nooit meer terug."
- 2. Historische waarde.** Deze scholen zijn kenmerkend voor de naoorlogse geschiedenis. Hier ging half Nederland naar school. Dat alleen al maant tot zorgvuldigheid.
- 3. Duurzaamheid.** Sloop en nieuwbouw

vreten enorme hoeveelheden energie en grondstoffen. Dat compacte nieuwbouw energiezuiniger in het gebruik is, compenseert dit in nog geen veertig jaar.

- 4. En tenslotte is het financieel aantrekkelijk.** Het calculatiebureau Winket heeft het voor Mevrouw Meijer uitgerekend: de kosten van behoud en transformatie komen 10 tot 30% lager uit dan van nieuwbouw. Ook zijn de financiële risico's en de kinderziekten kleiner, terwijl je meer vierkante meters krijgt. Je krijgt, kortom, meer school voor je geld.

De praktijk is traag en er wordt helaas nog altijd onnadenkend gesloopt. Maar langzaam breken nieuwe ideeën over scholenbouw door. Ook de PO-Raad

Mevrouw Meijer bestaat uit Wilma Kempinga en Tjeerd Wessel

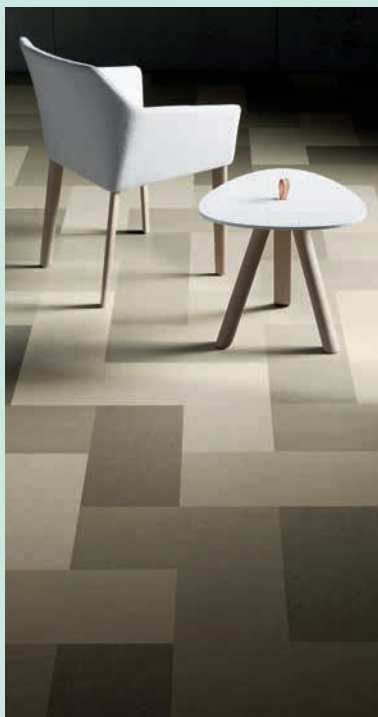

Foto Hannah Anthonyz

lobbyt voor regelgeving die renovatie als serieus alternatief behandelt. Gooi dus niet zomaar je oude school weg. En kijk ter inspiratie op de site van Mevrouw Meijer. ■

Stichting Mevrouw Meijer

Informatie over stichting Mevrouw Meijer en over de tentoonstelling 'Herbestemmen van school naar school': www.mevrouwmeijer.nu

MARMOLEUM MODULAR PLAY WITH...

Er is een vloer die zich voegt naar uw gevoel. Marmoleum Modular is een collectie waarmee oneindig gespeeld kan worden. De speelstukken bestaan uit meer dan 60 kleuren en 6 verschillende formaten, die u in staat stellen de vloer te creëren zoals u die in gedachten heeft.

WWW.MARMOLEUMMODULAR.NL

NOOIT MEER VIEZE LUCHTJES

Sommige scholen kampen met geuroverlast in hun sanitaire ruimtes. Dit probleem ontstaat onder andere doordat urine in de voegen of de vloer trekt.

Het probleem is zelfs zo serieus dat kinderen soms niet meer naar het toilet willen. Speciaal hiervoor biedt Forbo een selectie sanitair vinyl voor scholen. De speciale toplaag van sanitair vinyl is uitstekend bestand tegen de constante inwerking van vocht, urine en schoonmaakmiddelen.

WILT U MEER WETEN? Vraag de productsheet Sanitair Vinyl Onderwijs aan via contact@forbo.com

MAAK KENNIS MET DE SCHOOL VLOERWIJZER.

Met deze gids willen wij u inzicht geven in de kwaliteiten, eigenschappen en (levenscyclus)kosten van verschillende soorten vloeren, en de aandachtspunten die voor een school belangrijk kunnen zijn zoals gezondheid, (binnen) milieu en akoestiek.

WILT U DE SCHOOL VLOERWIJZER ONTVANGEN? STUUR DAN EEN MAIL MET UW GEGEVENS NAAR CONTACT@FORBO.COM

ORIGINEEL NEDERLANDS FABRICAAT

Meer dan 90% van onze vloeren produceren wij in Nederland. Onze Coral-fabriek staat in Krommenie, de Novilon-fabriek in Coevorden en onze linoleumfabriek in Assendelft. In deze fabrieken maken wij, al meer dan 100 jaar, onder andere Marmoleum, Novilon, Allura, Eternal, Step en Coral. Wereldwijd genieten miljoenen werknemers en gezinnen van een Nederlandse vloer. Een stukje Hollands glorie waar wij trots op zijn.

BLIJVEND MOOI

Een nieuwe vloer voor uw school is mooi, maar heeft u er ook al aan gedacht hoe u deze mooi houdt? Het is altijd goed om te beginnen bij het begin en in dit geval is dat de entree. Een Coral schoonloopmat houdt vuil en vocht buiten, waardoor uw vloer langer schoon en mooi blijft. Regelmatig stofwissen met een microvezeldoek en vlekken verwijderen (met een vochtige mop en neutrale reiniger) is dan voldoende. Om krassen te voorkomen adviseren we u om beschermstoffen onder uw meubilair aan te brengen. En mocht het toch nodig zijn, dan is het goed om te weten dat onze Marmoleumvloeren te herstellen zijn. Zo weet u zeker dat uw vloer als nieuw blijft.

WAAROM EEN CORAL SCHOONLOOPMAT?

Bekijk het antwoord in onze videoanimatie op YouTube, in slechts 1 minuut en 24 seconden.

 BEKIJK HET FILMPJE
www.bit.ly/forbo-coralschoonloopmat

Koning Willem I College

Het leuke is, het bevalt zo goed dat we zelfs spontaan reacties kregen, ook van de schoonmaakkploeg.

Naam Koning Willem I College
Vloerontwerp Michiel van Nieuwland
Op de vloer Marmoleum

Harry van Ballegooijen

Vloerontwerp op maat

Het Koning Willem I College, een Regionaal Onderwijs Centrum (roc) in 's-Hertogenbosch, koos inmiddels verschillende keren voor Forbo's Ontwerpservice. De doorslag: beide keren de creativiteit van het ontwerp.

W e ontmoeten Harry van Ballegooijen, directeur Facilitair Bedrijf, op de campus Vlijmenseweg. Een enorm complex – vroeger een kazerne – waarop verschillende scholen staan. De andere grote locatie, op de Onderwijsboulevard, bevindt zich op loopafstand. Van Ballegooijen: “Met een totaal vloeroppervlak van 63.000 m² en een leerlingpopulatie van 13.000 studenten worden onze vloeren intensief gebruikt. Toen de vloeren op de locatie Onderwijsboulevard aan vervanging toe waren, gaf onze vaste vloerenleverancier Mari Frunt uit Rosmalen aan eens te gaan praten met de Ontwerpservice van Forbo. Zo kwamen we in contact met Michiel van Nieuwland.

Inmiddels is het vier jaar geleden dat de Ontwerpservice voor het college aan de slag ging. Van Ballegooijen: “Voor onze locatie op de Onderwijsboulevard heeft Van Nieuwland een heel mooi ontwerp gemaakt. Spannend, met kleurrijke banen in diverse kleuren Marmoleum. Het was zelfs zo

voortuitstrevend dat enkele behoudende collega's niet meteen enthousiast waren. Toch heeft het heel goed uitgekapt. Door de gekleurde banen lijken de gangen ruimer, en een bijverdiensite was dat we meteen de kasten uit de gangen hebben verwijderd. Dat zorgde voor een veel ruimer gevoel. We hebben eerst de begane grond aangepakt en een jaar later de eerste en tweede verdieping, in totaal ging het om 500 m² vloeroppervlak. “Van Nieuwland zegt over het ontwerp: “De lange, brede gangen vroegen om een onderbrekend patroon. Ik heb gekozen voor grijzen met om en om gekleurde streken, de kleuren zijn gebaseerd op de diverse lokaaldeuren. Op de eerste verdieping is het stramien van de begane grond voortgezet.”

Schaal van 1:100

Van Ballegooijen vervolgt: “Bij de Ontwerpservice krijg je niet alleen een mooi ontwerp, maar ook veel meer dan alleen een tekening. Van Nieuwland leverde een schetsontwerp op een schaal van 1:100 op basis waarvan de uitvoerders een vertaling konden maken in verschillende kleuren Marmoleum. Door middel van de foto's en stalen krijg je een heel goed idee van hoe het er werkelijk uit komt te zien.”

Dat een ontwerp ook niet goed kan uitpakken, ondervond Van Ballegooijen twee jaar geleden. “We hadden Van Nieuwland gevraagd een ontwerp te maken voor vijf gebouwen op de campus. Ook omdat het een best afwijkend motief was,

besloten we eerst een proefstuk te leggen. In een gang kwam een vrij donkerrood Marmoleum met topshield 2. Maar dat viel tegen. De kleur bleek te donker, ook in combinatie met de donkere stenen lambrisering. Daarnaast hadden we veel problemen met de toplaag, deze sleet veel te snel. Uiteindelijk was het een geluk bij een ongeluk dat we alleen een proefstuk hadden gelegd.” Van Nieuwland vult aan: “Omdat ik opnieuw naar het vloerontwerp moest kijken en de wens er lag voor een lichte vloer, ben ik uiteindelijk bij de ‘granieten’ vloer uitgekomen, de Marmoleum Graphic. Klassiek en steenachtig dat precies past bij de sfeer van de oude gangen. De kantine werd, op de loopbaan na, geheel in rode Marmoleum Vivace gezet. Dat geeft een warme gloed en het metaal en de overige kleuren van het meubilair komen er mooi op uit.”

Inmiddels ligt sinds de zomer op de begane grond het nieuwe ontwerp. “Een gewaagde keuze, maar ook heel mooi”, geeft van Ballegooijen aan. “Het leuke is, het bevalt zo goed dat we zelfs spontaan reacties kregen, ook van de schoonmaakkploeg. Best ongebruikelijk in het onderwijs, meestal hoor je ‘t alleen wanneer dingen niet kloppen.” “Het bevalt tot nu toe uitstekend, ook de toplaag houdt zich goed. Op dringend advies van Forbo hebben we het Marmoleum niet in de was gezet en dat pakt goed uit. De vloer blijkt zeer onderhoudsvriendelijk”, zegt Van Ballegooijen. “En het bevalt zo goed dat we nu de andere verdiepingen aanpakken.” ■

Onze
Ontwerper
Michiel

Forbo Ontwerpservice

De Ontwerpservice is een onderdeel van de verkooporganisatie van Forbo Flooring. Ontwerper Michiel van Nieuwland stelt vloer- en kleurplannen op voor onderwijs-, zorg- en kantoorlocaties. Hij bespreekt de inrichtingswensen met verschillende belanghebbenden, zoals de architect, de beheerder, de bouwcommissie, de directeur of de facilitair manager. En hij onderzoekt per locatie de ligging, lichtinval, bouwstijl en inrichting. Op basis van die informatie wordt een vloeradvies opgesteld.

MEER WETEN? of speelt er een concreet project waarbij u op zoek bent naar een ontwerp? neem contact op via tel. nr. (075) 647 72 21 of mail naar: michiel.van.nieuwland@forbo.com. Of kijk op forbo-flooring.nl/ontwerpservice.

FOTOPRINT OP DE VLOER

VAN ALLES MOGELIJK MET FORBO IDENTITY

Heeft u een vastomlijnd idee van hoe uw vloer eruit moet zien? En vindt u deze vloer niet in de standaard collecties? Forbo biedt diverse mogelijkheden, waarbij de vloer volledig op uw wensen aangepast wordt. Zo kunnen we van vrijwel iedere vloer de kleur aanpassen zodat deze perfect aansluit bij uw interieurontwerp. Natuurlijk kunnen we ook samen met u een ontwerp maken, waarbij u de perfecte combinatie kiest van dessin, kleur en reliëf. Maar wilt u een échte eigen vloer? Kies dan voor onze custom made vloeren: laat uw eigen ontwerp printen op hoogwaardig vinyl, Flotex® of Coral®. Vrijwel alles is mogelijk, van een haarscherpe fotoprint tot een kleurrijk all-over patroon. En ook al vanaf kleine hoeveelheden. U heeft al een digitaal geprint vinyl vanaf 24 m²!

✉ MEER INFORMATIE

Voor digitaal geprint vinyl neemt u contact op met Vloerprints BV, onze partner, via www.vloerprints.nl. Voor de andere producten stuur u een mail naar contact@forbo.com met uw wensen.

EINDELOZE VARIATIE MET BULLETINBOARD

Bulletin Board is een linoleum bekledingsmateriaal dat ideaal is voor prikborden. Een mooi product met een buitengewoon grote duurzaamheid. Daarnaast is Bulletin Board uitermate geschikt voor een functionele bekleding van wanden, meubels, deurpanelen en kasten. Bulletin Board maakt efficiënte communicatie mogelijk. Waar u ook bent. De sterke, duurzame, veerkrachtige eigenschappen van Bulletin Board voorkomen dat het materiaal gaat breken of kruimelen zoals vaak het geval is bij traditionele materialen zoals kurk en zachtboard. Bulletin Board is hygiënisch omdat het geen stof aantrekt en bacteriostatisch is.

MAT MET EIGEN LOGO

Een eerste indruk is goud waard. Voorzie daarom de entree van een eigen logo. Dat oogt niet alleen professioneel, maar geeft ook nog eens een warm welkom. Met Coral Logo biedt Forbo een speciale service om een goede eerste indruk te maken. Afhankelijk van de kleuren van de eigen huisstijl is er keuze tussen een gesneden of een geprinte logomat.

 INTERESSE IN DE MOGELIJKHEDEN VAN EEN GEPERSONALISEERDE MAT? Bel dan: 0900-MARMOLEUM / 0900 627 66 53.

marmoleum® DE MEEST DUURZAME VLOER

Marmoleum komt van Nederlandse bodem. Ontwerp en productie vinden plaats in Assendelft, waar de oudste en grootste linoleumfabriek ter wereld te vinden is. De grondstoffen zijn duurzaam en worden zorgvuldig gecontroleerd en geteeld. Lijnzaadolie, afkomstig van de vlasplant, is het belangrijkste bestanddeel van Marmoleum. Bij de teelt worden geen insecticiden gebruikt. Daarnaast bestaat Marmoleum uit hars, houtmeel, kalksteen, pigmenten, jute en lak. Maar liefst 97% van deze grondstoffen is natuurlijk, waarvan 72% hernieuwbaar en bijna 43% gerecycled. Marmoleum is daarnaast biologisch afbreekbaar. Volgens diverse Life Cycle Assessments, waaronder die van de Universiteit van Leiden, is het één van de duurzaamste vloerbedekkingen ter wereld. Marmoleum beschikt onder meer over het Cradle to Cradle Silver certificaat, Milieukeur en het Nordic Swan label.

PROBLEEMLOZE VLOER

Met Forbo System Solutions kiest u voor een unieke totaaloplossing met vijf jaar garantie. U krijgt kwaliteitsvloerbedekking én de juiste installatiematerialen. Er zijn vijf oplossingen beschikbaar: duurzaam, snel, geleidend, akoestisch en grote tolerantie. Voor elke ruimte is er dus een geschikte variant. Bovendien profiteert u van vijf jaar Forbo-garantie. Kortom, u bent verzekerd van een probleemloze vloer.

 MEER WETEN? mail naar: contact@forbo.com, of ga naar www.forbo-systemsolutions.nl.

Meer
inspiratie
& informatie?
kijk op
[www.forbo-flooring.nl/
onderwijs](http://www.forbo-flooring.nl/onderwijs)

**of bezoek
de Forbo
Pinterestpagina!**

**BEKIJK ONZE INSPIRELENDE
PROJECTEN, BEELDEN EN
REFERENTIES OP:**
[www.pinterest.com/
forboflooring/education/](http://www.pinterest.com/forboflooring/education/)

Een digitale school in beton gegoten

Inmiddels is het rijksmonument, maar het scheelde weinig of het pand aan de Wiboutstraat in Amsterdam werd in 1998 gesloopt.

Voor het betonnen gebouw met de bijnaam 'het schip' heeft de architect, Ben Ingwersen, zich door Le Corbusier laten inspireren. Sinds 1956 herbergde het een LTS, daarna bood het opvang aan een roc. Inmiddels wordt het alweer drie jaar bevolkt door de leerlingen van het Cygnus Gymnasium en is het van top tot teen in oude stijl en glans gerestaureerd. Gerard Heilig was als interieurarchitect nauw betrokken bij de laatste twee wisselingen.

Gerard Heilig

Cygnus Gymnasium

Digitale school

Een digitale school, dat was de onderwijsvisie van Cygnus Gymnasium. Zes jaar geleden een bijzondere opdracht die ook om bijzonder concept vroeg. Heilig zegt: "Daarin zijn we heel vindendriek geweest. Er kwam een draadloos netwerk en alle kinderen kregen een tas, een laptop en een persoonlijke locker met oplaadstation. De inbandige fietsenstalling werd voorzien van een inbraakveilig rolluik en daarin kwamen verrijdbare kasten met alle lockers. De tassen konden ook aan de werktafels gehangen worden." Heilig koos voor een houtkleurig blad met metalen voet." Het bleek een goede mix van gebruiksvriendelijk, duurzaam en comfort. Niet per se een standaardkeuze voor een school, maar het zorgt voor een warme uitstraling." Inmiddels is de digitale ontwikkeling zo snel gegaan dat de tassen minder worden gebruikt. "Maar dat we toen al zo digitaal dachten heeft ons wel een voorsprong gegeven."

Naam Cygnus Gymnasium
Interieur architect Gerard Heilig,
Heilig-Buit Ontwerpburo
Op de vloer Marmoleum Vivace

'Als het niet opvalt wat ik gedaan heb, dan is het goed'

Oorspronkelijke details

“Ook bij de eerste verbouwing in 1998 heb ik zoveel mogelijk de originele details behouden”, vertelt Heilig. “De betonnen sculpturen in het trappenhuis zijn daar een goed voorbeeld van. Die verwijzen naar het industriële erfgoed met hun afbeeldingen van elektra en de stad. De trappenhuisen, die ten tijde van het roc okergeel waren, zijn gezandstraald en het kale beton is weer te zien. Bijzonder is dat ze – net als de rest van het beton – in contramal zijn gestort. Een erg arbeidsintensieve manier van werken, maar het levert wel bijzondere, afgeronde lijnen en hoeken op.” Andere opvallende details, die refereren aan de oude ambachtsschool, zijn de duidelijk aanwezige leidingen, de houten sponningen en kozijnen en de ijzeren trapleuningen. En wie de bijna verborgen trap in de fitnessruimte afdaald, komt terecht in de kelder, de plek waar vroeger de kolen werden gestookt.

Vloerontwerp

Heilig koos bewust voor Marmoleum Vivace op de vloeren. "Forbo heeft mooie kleuren en dat is heel erg belangrijk. Dit soort panden heeft kleur nodig, wil het blijven stralen", legt Heilig uit. "Het beton is nu nog schoon, maar over een aantal jaren wordt het weer donkerder. Die kleurloosheid moet je opheffen. Ook tempert beton de kleuren, daardoor valt bijna niet op dat er in veel ruimtes, zoals in de aula, felle kleuren Marmoleum liggen. Bij de technische lokalen is bewust gekozen voor Marmoleum in een grijs tint. Daar wordt toch meer gekhoeid dan in een studielokaal. Het grijs verbergt het mooi. In de studielokalen ligt een roodbruin Marmoleum, die pakt het licht mooi op en draagt de meubels. Het zorgt voor een warme uitstraling. Heilig zegt: "Mensen hebben de neiging in kleuren te vervallen die begrijpelijk zijn. Bij grote keuzes is dat best lastig. En in dit geval ging het om heel wat vierkante meters. Afzonderlijke kleuren zijn ook niet belangrijk, het gaat uiteindelijk om het totaalbeeld van alle kleuren, vormen en structuren."

↑
'Hoe langer je naar
het gebouw kijkt, hoe
mooier het wordt'

De warme uitstraling gaf de doorslag

Dak kindercentra, met ruim 60 kinderopvanglocaties in de regio Haaglanden, heeft onlangs een spiksplinter-nieuw locatie geopend op de Beijersstraat in Den Haag. Bijzonder: mede uit oogpunt van de kostenbesparing koos Dak dit keer niet voor Marmoleum maar voor Eternal.

Naam Tirza DAK
Projectleider Frits van der Kruk
Op de vloer Eternal

Tirza DAK

Frits van der Kruk

'Nieuwe, lichte en ruime locatie'

“Een bewuste keuze”, zegt Frits van der Kruk, sinds 2008 opzichter bij Dak en verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid. “Ik neem veel taken met betrekking tot de inrichting voor mijn rekening. En dat is niet altijd makkelijk. In onze branche gelden – terecht overigens – strenge eisen. Met name op het gebied van veiligheid. Dat brengt veel hectiek met zich mee, zeker omdat we er vorig jaar vier nieuwe locaties bij kregen.”

Een van die nieuwe locaties is Tirza Dak Beijersstraat. Het is een multicultureel kindercentrum. Licht, kleurrijk en speels. En heel ruim opgezet. Aan de gemeenschappelijke hal zijn zeven lokalen verbonden, waarvan er drie zijn bestemd voor kinderdagopvang. Er zijn twee peuterspeelzalen en twee lokalen zijn ingericht voor de naschoolse opvang.

In totaal is er ruimte voor 92 kinderen. Gekozen is voor een flexibele inrichting, want ook bij Dak kindercentra merkten ze dat door de crisis de kinderaantallen terugliepen. “Zo’n gemeenschappelijke speelruimte is in verhouding duur, want op die vierkante meters kun je geen kinderen indelen. Toch vonden we het belangrijk. De ruimte dient nu ook als theaterzaal, met een groot scherm waarop tv kan worden gekeken, maar waar ook filmpjes draaien van de kinderen die gedurende de week gemaakt worden.”

“We hebben bij Dak gekozen voor een duidelijke visie op interieurgebied: één richting door inrichting, waarbij ‘warm en betrokken’ de sleutelwoorden zijn. In alle kinderdagverblijven keren dan ook dezelfde elementen terug. Een rode muur met spiegelwand bijvoorbeeld: het bleek twee jaar geleden een doorslaand succes bij kinderdagopvang Laura Dak. Nu zie je die wand ook op de andere locaties.”

Warme uitstraling

Bij Tirza Dak koos Van der Kruk bewust voor Eternal. “Het kostenaspect speelde mee, maar het geeft ook een hele andere look aan het kinderdagverblijf. Marmoleum oogt – ook vaak door de verschillende kleuren – toch wat speelser. Nu zijn we bewust een andere kant op gegaan. De reacties van de ouders en kinderen zijn goed. Eternal met houtstructuur geeft een warme uitstraling. Het lijkt ook wel zachter dan Marmoleum. En ook de akoestiek is fijn.”

De ervaringen na twee jaar zijn positief. Van der Kruk: “Eternal hoeft niet jaarlijks in de was, nat schoonmaken met de mop en stofzuigen is voldoende. Ook in het dagelijkse gebruik houdt de vloer zich goed. We hebben overal verrijdbare meubels, toch zie je nergens rijstrepen.” Een kanttekening plaatst hij ook: “We moeten natuurlijk nog ervaren hoe het er over tien jaar bij ligt, maar tot nu toe zijn we zeer tevreden.” ■

Dr. Willem Drees school

Naam Dr. Willem Drees school
Architect DJVDL Architecten
Op de vloer Marmoleum concrete, Allura

Rust door eenvoud

Alsof het er altijd heeft gestaan, zo mooi past de nieuwbouw van de Dr. Willem Drees school in het Haagse Laakkwartier. Het gebouw is uitgevoerd in een rustig geelgrijs metselwerk en witte kozijnen, wat typerend is voor de stijl in deze Haagse wijk. Eenvoud en rust siert het ontwerp.

Sonja Koemans en
Herman Hemerik

De Willem Drees was met drie verdiepingen te groot geworden en ook te duur in beheer en onderhoud. De gemeente koos - in overleg met De Haagse Scholen (DHS) waar deze school onder valt - voor nieuwbouw in plaats van renovatie. Herman Hemerik, onderdeel van de tweekoppige schooldirectie en inmiddels veertig jaar verbonden aan de school, vertelt: "Het hele traject klopte, vanaf het begin was de samenwerking optimaal, zowel tussen de school, de architect en DHS."

De school ligt in het Laakkwartier, van oudsher een achterstandswijk met een gemêleerde populatie. "Juist vanwege deze achtergrond hebben we gekozen voor een eenvoudige, maar toch ook chique uitstraling", zegt

Hemerik. "Kinderen die hier wonen, verdienen ook een mooie school." In het interieur zie je duidelijk de onderwijskundige visie van 'een kleurrijke school' terug. Zowel in materiaalkeuze als detaillering.

Uitstekende akoestiek

Lopend door de gangen, waar Allura met houtdessin voor een warme uitstraling zorgt, valt op hoe stil het is. Grote ramen bieden doorkijkjes in de klassen waar juffen en meesters bezig zijn met lesgeven. Pas als Hemerik een deur opent, valt de uitstekende akoestiek op. In de klas zitten de kinderen vrolijk te zingen, maar buiten in de gang hoor je nog geen speld vallen. "In de klaslokalen hebben we gekozen voor Marmoleum met Topshield 2 in een zachte grijs tint. Voor het kleuraccent

lopen onder de digiboards opvallend gekleurde banen Marmoleum. En die kleuren corresponderen weer met de kast in het lokaal." Sonja Koemans, facilitair adviseur bij DHS, vult aan: "Het Marmoleum is niet gepolymeerd, dat is met de nieuwe toplaag ook niet nodig. Daardoor heeft het Marmoleum nu ook een matte uitstraling, dat past erg mooi bij het interieur. Daarnaast is Marmoleum prettig in onderhoud. Eén keer in elke vakantie sprayen is genoeg."

Hemerik heeft nog wel een kleine kanttekening: "We gebruiken dagelijks een stofwischer, dat werkt vooral heel goed in de lagere groepen. Daar zijn onder het meubilair rubberen doppen geplaatst. Omdat de kinderen nog licht zijn, maakt het niet zoveel uit of er wordt geschoven met stoelen en tafels. Maar in ►

'Het is een bijzonder voorrecht in je carrière als directeur om zo'n nieuwbouw te mogen meemaken'

‘Samen zijn we ook heel trots op deze school’

op zand maken het terrein compleet. Van de schoolvoorzieningen kunnen kinderen in de wijk ook gebruikmaken. “Dat wordt ook veel gedaan”, vertelt Hemerik. “Het is mooi dat je op die manier ook iets kunt bijdragen aan de wijk.” “Een klein nadeel heeft al dat zand wel”, geeft Koemans aan: “Dat loop je toch mee naar binnen. Maar met schoonloopproosters hebben we dat voor een goed deel verholpen.”

Uitvoerige evaluatie

De samenwerking tussen de school en DHS verliep goed. Koemans zegt: “We kijken vanaf het voortraject mee en ondersteunen waar mogelijk. Soms gaat het om grote dingen, soms om kleine.” Ze vervolgt lachend: “Zo hebben we hier bijvoorbeeld nog alle draairichtingen van de deuren gecheckt.” Hemerik geeft aan: “Tijdens de nieuwbouw heb ik van veel fases draaiboeken gemaakt. Die heb ik gedeeld met DHS. Ook hebben we samen het project uitvoerig geëvalueerd.” Koemans reageert: “Alle documenten heb ik uiteindelijk vertaald naar een schrijven over nieuwbouw. Dat wordt weer verspreid onder andere scholen. Dat helpt enorm. Samen zijn we ook heel trots op deze school. Niet voor niets dient de Willem Drees als voorbeeld en nemen we collega’s hier mee naartoe.” ■

de oudere groepen merken we dat er toch strepen gaan ontstaan. Daarom hebben we nu in één groep een proef lopen met vilten onderdoppen. En de resultaten zijn al veel beter, alleen blijft daar weer stof onder hangen. Bij de volgende aanbesteding met het meubilair gaan we daar dus goed naar kijken.”

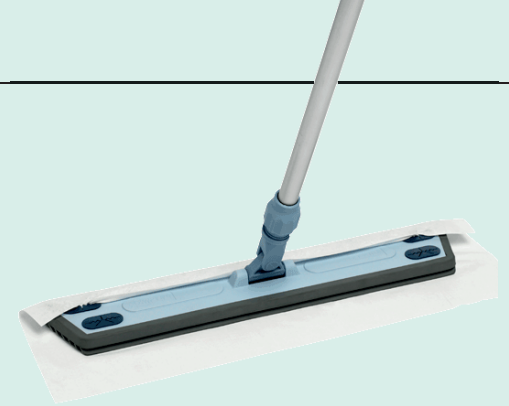
Groene speelplaats

Een groene speelplaats was onderdeel van het ontwerp. Om het gebouw staan lage hekken met een haag. Talloze bomen en struiken zijn aangeplant en aan de voor- en achterzijde staan kleurrijke speelrekken. Een voetbalveldje en een grote groene buitenspeelplaats

'Kinderen die hier
wonen, verdienen ook
een mooie school'

Polymeren wordt uitzondering

Een Marmoleum vloer jaarlijks in de was zetten is in het basisonderwijs lang niet altijd nodig, dankzij de sterke harde top laag. Een test in basisschool De Komeet in Krommenie toont aan dat de vloer met eenvoudige middelen zelfs nog veel langer mooi blijft.

In mei 2010 legde Forbo een nieuwe Coral schoonloopmat achter de hoofdingang van De Komeet, en in de lokalen van groep 4 en 5 een stralend geeloranje Marmoleum Vivace. In de twee jaar daarna werd het lokaal van groep 4 dagelijks geveegd en twee keer per week gedweild. Bij groep 5 werd dagelijks stof gewist en plaatselijk vlek verwijderd. Belangrijker was dat alle stoel- en tafelpoten in dat lokaal scharnierende beschermdopjes kregen met vilt eronder, in plaats van de gangbare harde kunststof. "Het was meteen veel rustiger in die klas", zegt Gina Elsinga, docent van groep 4. "Je hoort nauwelijks meer geschuif van stoelen en tafels.

Bovendien ziet de vloer bij groep 5 er nu, twee jaar later, stukken beter uit dan bij mij. Amper vlekken, nauwelijks beschadigd. Het nieuwe schoonmaakbedrijf heeft het uit gewoonte gepolymeerd, maar nodig was het niet." Feitelijk heeft dit polymeren de top laag verzwakt, omdat deze laag zachter is. Zonde dus van de investering. Het resultaat van de test bevestigt wat Peter Welsink, Instructeur Techniek en Opleiding bij Forbo, al vermoedde. Harde kunststof beschermdoppen worden ruw door zand en vuil en drukken dat ook nog eens in de vloer. Ze slijten onregelmatig af, waardoor de metalen randen van meubilair in de vloer kunnen snijden. Scharnierende beschermers met vilt daarentegen geven een goede drukverdeling, houden zand en vuil tijdelijk vast en beschadigen de vloer niet. Peter: "De investering in zulke dopjes is misschien even hoog als één keer polymeren. Ik zou zeggen: doe eens een test met een lokaal en kijk hoe het zich verhoudt ten opzichte van andere. Grote kans dat je het polymeren vier of vijf jaar uit kunt stellen. Met het veel hardere Topshield2, dat we dit jaar introduceerden, hoeft het misschien zelfs nooit meer!" ■

Gina Elsinga
Docentgroep 4

'Je hoort nauwelijks meer geschuif van stoelen en tafels'

Peter Welsink
Instructeur Techniek en Opleiding

'De investering in dopjes is misschien even hoog als een keer polymeren'

Bekend probleem

In de praktijk komt het maar al te vaak voor: een school doet een grote investering in een nieuwe vloer. Bij de oplevering ziet het er prachtig strak uit, maar na een paar maanden zit die vloer vol krassen. Dat komt doordat er geen of versleten beschermdopjes onder de leerlingsetjes zitten. Niemand voelt zich aansprakelijk, want die dopjes vallen niet onder de verantwoordelijkheid van het bedrijf dat de vloer moet onderhouden. En de vloerenfabrikant heeft in zijn algemene voorwaarden staan dat er degelijke stoeldopjes en wielen moeten worden gebruikt. Dus iedereen is boos en niemand voelt zich aangesproken. Uiteindelijk is de school de dupe, want die heeft een beschadigde vloer en draait zelf voor de herstelkosten op.

Compleet vloerbeschermingssysteem

Scratch no More heeft een systeem ontwikkeld waardoor vloeren niet meer beschadigen. In samenwerking met fabrikanten van vloeren en met leveranciers van onderhoudsproducten voor vloeren is een universele pootdop ontwikkeld die niet krast en veel langer mee gaat als een vilt of teflon beschermdop. Daarnaast is er een uitgebreid assortiment zachte wielen. Volgens directeur Gert-Jan Verwoert van Scratch no More was er tot dusver geen goed product. Fabrikanten van stoelen konden alleen vilt of teflon doppen plaatsen, die in combinatie met zand krassen veroorzaken. Bovendien zijn ze na drie maanden al versleten. Stoelenfabrikanten plaatsen dus liever helemaal geen beschermdoppen, want dan lopen ze het risico dat ze na een paar maanden op basis van garantie alle beschermdoppen op een school moeten vervangen. "Dat probleem kunnen wij nu tackelen. Onze beschermdoppen gaan minimaal anderhalf jaar mee en krassen niet, ook niet in combinatie met zand."

Service

Hoe eenvoudig de bevestiging van het vloerbeschermingssysteem ook is; scholen hebben doorgaans honderden stoelen en dan kan montage een flinke tijdsinvestering zijn. Scratch no More kan hen dat werk uit handen nemen en de montage verzorgen. "Als producent van het systeem zijn wij in overleg met tal van bedrijven die het onderhoud of de schoonmaak op scholen doen. We kunnen regelen dat die bedrijven de montage voor hun rekening nemen. En anders zorgen we dat er een montageteam van onszelf naar de school gaat. We willen de scholen daar in ieder geval zoveel mogelijk service bij verlenen."

★ VRAGEN UIT HET ONDERWIJS Antwoorden van Forbo

Marieke Meulman national accountmanager onderwijs, adviseert

Locatiemanager Brede school:

★ **Rond ons gebouw is een prachtige natuurspeeltuin aangelegd. De kinderen vinden het geweldig, maar inmiddels hebben we wel veel zand in de school.**

Marieke "Kies voor een hoogwaardige entreezone die al buiten begint. Coral grip is een schoonloopmat voor de buitenzijde van gebouwen. Daarnaast adviseren we voor binnen een schoonloopmat van 4 tot 6 meter lengte. Dit zorgt ervoor dat 80-90% van de vervuiling wordt tegengehouden."

Locatie manager MBO Groenopleidingen:

★ **Wij hebben te maken met veel vuilinloop. Leerlingen lopen vanaf de tuinen en kassen zo de school in. Het schoonmaakbudget is beperkt. Welk type vloerbedekking adviseert Forbo in de gangen en lokalen?**

Marieke "Met name kleurkeuze is in dit geval van belang. Lichte vloeren vragen om een intensief schoonmaakprogramma. Vuilverhullende dessins als Marmoleum Vivace zorgen er door de extra marmering voor dat ruimtes representatief blijven."

Directeur school voor speciaal voortgezet onderwijs:

★ **Voor het welzijn van onze leerlingen is een rustige, prikkelarme omgeving extra belangrijk. Tegelijkertijd blijven onze vloeren niet gevrijwaard van vlekken. Tapijt wordt dus lastig. Wat adviseren jullie?**

Marieke "Flotex verbetert de akoestiek in klaslokalen enorm. Loopgeluiden en lawaai veroorzaakt door het geschuif van meubilair worden sterk gedempt. Met zijn lage pool lijkt het op tapijt en je kunt het ook stofzuigen. Maar het is even sterk als Marmoleum en vlekken kunnen met een doekje worden weggehaald."

Conciërge school voor Voortgezet Onderwijs:

★ **We willen een harde vloer die niet jaarlijks gepolymeerd hoeft te worden. Wat zijn de opties?**

Marieke "Projectvinyl mag en kan niet worden voorzien van extra

polymeerlagen en wordt in de praktijk alleen gemopt. Echter de toplaag is niet herstelbaar en de maximale levensduur is 10 á 15 jaar. De huidige generatie Marmoleum, voorzien van Topshield2 is ook klaar voor gebruik. De eerste polymeerbeurt kan lang uitgesteld worden met een adequaat schoonmaakprogramma, een schoonloopzone van voldoende lengte en zachte doppen onder krassend meubilair.

Interieurarchitect:

★ **Het schoolbestuur wil in de nieuwe school een natuurlijke uitstraling, bij voorkeur met veel houtachtige tinten. Wat biedt Forbo?**

Marieke "Echt hout is voor scholen vaak te duur en is onderhoudsintensief. Forbo biedt zowel in projectvinyl als Marmoleum alternatieven voor echt hout. De collectie Allura biedt PVC stroken in vele houtdessins met zelfs echte houtnerven. De imitaties zijn tegenwoordig zo goed dat deze bijna niet van echt hout zijn te onderscheiden. In Marmoleum is het dessin striato geïnspireerd op houtdessins. Striato is verkrijgbaar in verschillende dessins en kleuren. ■

Transformatie van degelijk naar fris en modern

‘Zorg voor onderscheid’. Die eis stelde de gemeente Breda bij de verdeling van de huisvestingsgelden aan scholen. Het Newmancollege - met 1370 leerlingen van mavo tot vwo - koos voor een Technasium en een Design & Multimedia-richting (D&M). De noodlokalen verdwenen en er kwam een futuristisch ogende nieuwbouw bij. Sinds vorig jaar vormt het atrium de verbinding tussen oud en nieuw. En transformeerde de school van een zwaar oud, stenen gebouw naar een frisse, moderne school.

Rector Raymond van Velthoven in gesprek met **Esther Dekhuijzen** van PLUSontwerp, bureau voor advies en ontwerp in het onderwijs.

Welke ontwerpvraag lag er?

Van Velthoven: “Nadat het ontwerp van de renovatie en nieuwbouw klaar was, hebben we een pitch uitgeschreven voor het interieur. In een eerder stadium zijn we een keer in zee gegaan met iemand die geen onderwijservaring had, dat bleek niet te werken. Met Esther klikte het vanaf het begin. Ze komt met creatieve oplossingen en denkt na over ieder detail. Zo heeft ze het idee van de helden ook verder uitgewerkt. Ik had op Papendal een afbeelding bij een trap gezien. Een meetlat gaf aan wat het wereldrecord hoogspringen was. Dat vond ik meteen zo beeldend dat ik dat hier ook wilde. Zo ontstond het idee van de helden van docenten en leerlingen. Uiteindelijk zijn we bij acht helden uitgekomen, van Martin Luther King tot Steven Spielberg. Hoe dit nu terugkomt in de school vind ik prachtig.”

Wat zijn opvallende kenmerken?

Van Velthoven: “Heel bijzonder is het atrium geworden. Vroeger was dit de buitentuin, nu is het de verbinding tussen het oude en het nieuwe deel. Overal op de kleurrijke muren zie je afbeeldingen en teksten van de helden. Aan de linkerzijde kwamen studienissen en de rechterzijde heeft loungeplekken. Op een centrale plaats in de grote ruimte is een balie geplaatst waar de toezichthouder zit. In deze ruimte worden nu bijna alle uren studie- en lesuitval opgevangen. Een taak die eerst bij docenten lag. Door dit anders in te richten ontlasten we docenten en het levert een aanzienlijke kostenbesparing

op. Ook door de uitstekende akoestiek is deze ruimte een plek geworden waar kinderen graag komen. En met de houten trap kan deze ruimte ook dienst doen als theater.”

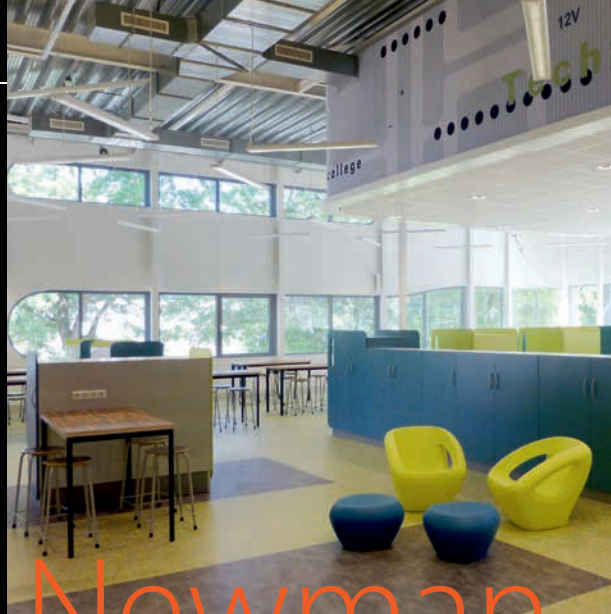
Tegen welke belemmeringen zijn jullie aangelopen?

Van Velthoven: “Bij de inrichting van D&M-vleugel heb ik Esther en de leraren carte blanche gegeven. Je moet sturen of loslaten. Ik koos voor dat laatste, een enorm risico. Samen met Esther hebben de docenten uiteindelijk een plan gemaakt. Ik heb me er niet mee bemoeid, ze moesten hun eigen proces door. Dat heeft heel goed uitgepakt. Echte problemen hebben we dan ook niet ondervonden. Het zat meer in de details. Een tekst op de muur die aangepast moest worden omdat er een spelfout in stond, daar kwam de vakdocent Latijn dan weer achter.”

Het resultaat?

Van Velthoven: “Het is een fijne, moderne school geworden. Dat zien we ook terug in de populariteit. In 2008 telde onze school nog 900 leerlingen, inmiddels zijn we de 1300 leerlingen gepasseerd. Toch is het nog steeds onmogelijk om hier te verdwalen.”

Newman college

Naam Newman college

Advies en ontwerp Esther Dekhuijzen, PLUSontwerp

Op de vloer Marmoleum, projectvinyl met houtdessin

Welke uitgangspunten lagen er?

Dekhuijzen: "De entree was al vernieuwd en in de personeelskamer lagen al afwisselende banen gekleurd Marmoleum. Dit principe heb ik voortgezet in het ontwerp. In de aula lag een stenen vloer, die heb ik bewust laten liggen. Deze is makkelijk in onderhoud en kan nog jarenlang mee. Ik zoek in mijn projecten altijd naar een balans tussen oud en nieuw, zodat de uitstraling van het hele interieur evenwichtig blijft. Zo is ook de keuze voor het pallet kleuren ontstaan. Heldere kleuren die je terugziet in muren en meubels maar ook in het vloerontwerp waarin banen Marmoleum een mooi spel met elkaar spelen. Een voordeel van Marmoleum vind ik dat het onderling goed combineert. Het is bovendien makkelijk te onderhouden. Voor het Technasium koos ik als extra steunkleur voor een opvallend groen. D&M kreeg er een warme combinatie van zeegroen en oranje bij. Bij bepaalde overgangen van ruimtes en bij bijvoorbeeld de wasbakken en de machines is gekozen voor vinyl, vanwege de antislip eigenschappen."

Wat waren de uitdagingen bij het Technasium?

Dekhuijzen: "Bij het Technasium lag het ontwerp voor de inrichting al redelijk vast. Dat wordt bepaald door een officieel programma van eisen. Wel heb ik veel aandacht besteed aan de meubels. Zo hebben de tafels een z-vorm gekregen met in het midden een ruimte voor een kast. Vier projectgroepen kunnen daar hun materialen in kwijt."

De zijkant van elk meubel is beschrijfbaar en magnetisch. Dat kan als whiteboard dienen. Daar wordt in de praktijk veel gebruik van gemaakt. Voor het tafelblad heb ik een houtprint gekozen, waardoor beschadigingen niet te snel opvallen."

En bij D&M?

Dekhuijzen: "De inrichting van D&M was een puzzel. Het uitgangspunt was een ruimte waarin negentig kinderen tegelijk moeten kunnen werken, uit diverse leerjaren en in verschillende vakken. De grote vraag was dan ook hoe je daar structuur in aanbrengt zonder lokalen. Ik werk heel praktisch, heb dus geen rapport geschreven maar ben met de vakdocenten tekenen, kunst, muziek en informatiekunde om tafel gaan zitten. Hoe willen jullie de indeling, wat moet de routing zijn, hoeveel uren zijn er te verdelen? Zo zijn we op z'n Ikea's met plattegrondjes gaan schuiven. Uiteindelijk hebben we twee zones ingericht. In het midden staan verrijdbare kasten waarin de keyboards opgeborgen kunnen worden. Boven de kasten aan het plafond hangen twee uittrekbare projectorschermen die de ruimte ook optisch kunnen scheiden. Daarnaast zijn nog geluiddichte opnamestudio's voor beeld en geluid aan de ruimte verbonden."

Nog punten voor verbetering?

Dekhuijzen: "Die zijn er altijd, daarom vind ik het ook belangrijk om regelmatig terug te keren naar een locatie om te zien hoe het ontwerp zich houdt. Maar in dit geval ben ik nog steeds zeer tevreden." ■

Op de volgende
pagina treft u enkele
referentieprojecten
aan.

De
Vlindertuin

Naam Basisschool De Vlindertuin
Architect Jorissen Simonetti
Op de vloer Marmoleum

Cosmicus Lyceum

Naam Metis Montessori Lyceum (voormalig Cosmicus Lyceum)
Architect Dorte Kristensen van Atelier Pro
Op de vloer Marmoleum

Naam Onderwijspark Ezinge

Architect Atelier Pro

Op de vloer Marmoleum, Surestep,
Colorex, Coral

Onderwijspark Ezinge

Naam Bredeschool De Egelantier
Architect KVDK Architecten
Op de vloer Novilon traffic wood, Marmoleum

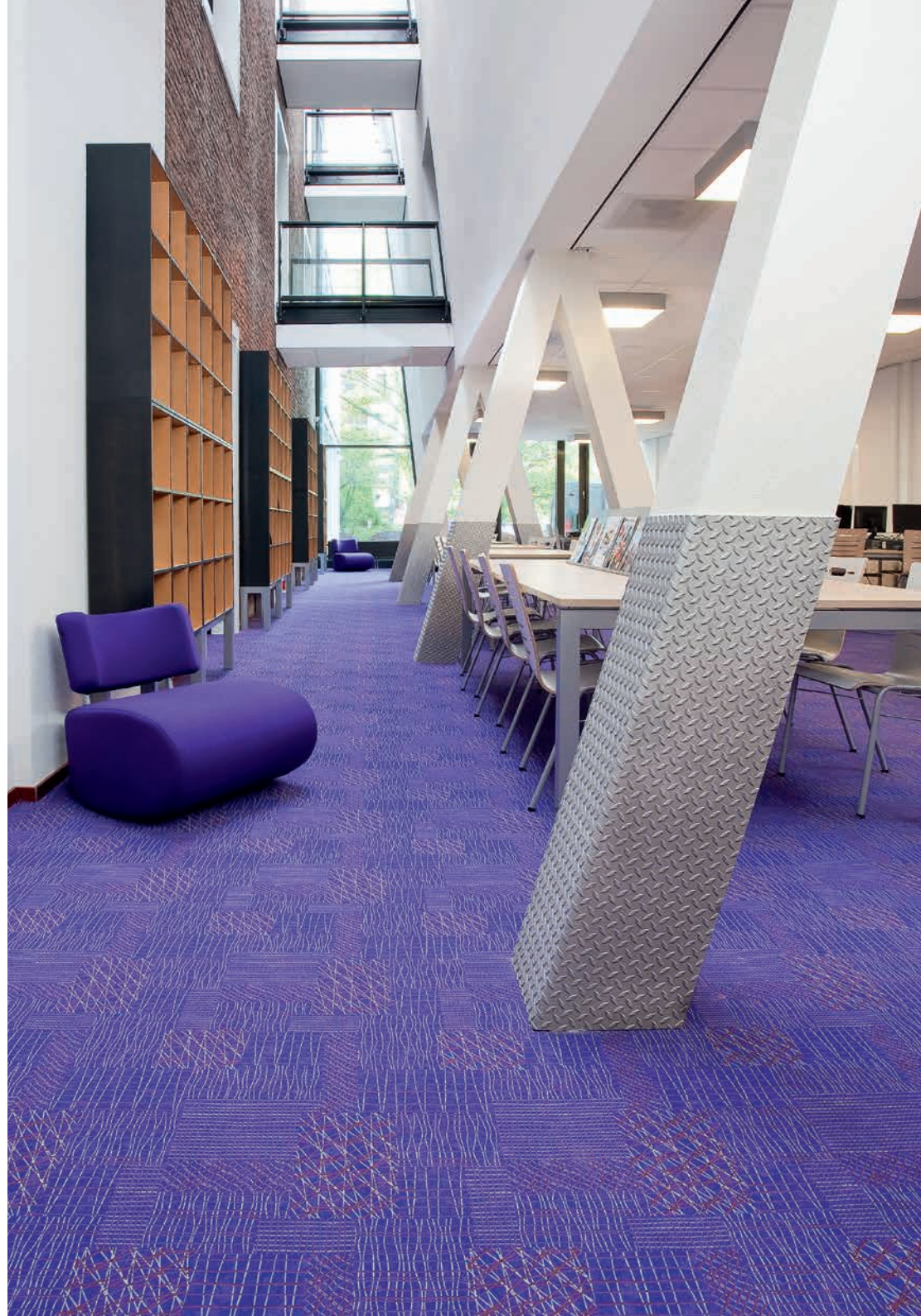
De Egelantier

Fijnstof in klaslokalen

Een slechte luchtkwaliteit op scholen kan leiden tot gezondheidsklachten en verminderde werk- en leerprestaties. Actueel is de vraag of er een relatie bestaat tussen de hoeveelheid fijnstof in de binnenlucht en het type vloerbedekking.

Fijnstof is een verzamelnaam voor zwevende deeltjes in de lucht die klein genoeg zijn om ingeademd te worden. Eenmaal in de longen komen ze er ook niet meer uit. Inademing van fijnstof belemmert de longontwikkeling bij kinderen, verergert ziektesymptomen en bekort de levensverwachting. Inademing van ziekmakers in fijnstof zoals allergenen, schimmels en bacteriën veroorzaakt bovendien oog- en luchtwegirritaties, vermoeidheid, hoofdpijn en koorts. Fijnstof komt zowel in de buiten- als in de binnenlucht voor. Ventilatie alleen lost het probleem van de aanwezigheid van fijnstof dus niet op. Speelt de vloerbedekking misschien een rol? Volgens wetenschapsjournalist dr. Anton Duisterwinkel, gespecialiseerd in hygiëne,

is dat inderdaad het geval. Zijn stelling is: "Iedere vloer is zo goed of zo slecht voor het binnenmilieu en de luchtkwaliteit als het onderhoud is. Vloeren met een gladde vloerbedekking kun je makkelijker en beter schoonmaken dan die met een textiele vloerbedekking." Hij licht toe: "Harde vloeren moet je niet stofzuigen, want daarmee wervel je meer stof op dan je weghaalt. Met een stofwisser en stofbindende doekjes verwijder je praktisch al het stof van de vloer, inclusief andere ziekmakers. Zachte vloeren kun je daarentegen alleen stofzuigen. Hoe effectief is dat? Uit onderzoek blijkt dat het meeste stof gewoon in het tapijt blijft zitten. Door het stofzuigen en het lopen komt het dieper liggende stof omhoog en daardoor kan het weer opgewerveld worden." Goed nieuws voor scholen is dat de beste reinigingsmethode ook de goedkoopste is. Stofwissen kost niet meer dan zo'n 5 minuten per klaslokaal, goed stofzuigen vraagt veel meer tijd. Forbo adviseert daarom Marmoleum. Als er toch een textielafwerking gewenst is, dan kan Flotex door de rechtopstaande ijzersterke vezels eenvoudig onderhouden worden met een éénschijfsmachine, hierdoor wordt stof nagenoeg volledig verwijderd. ■

Wil jij weten & zien hoe marmoleum wordt gemaakt?

Het is mogelijk om onze fabriek in Assendelft te bezoeken! *

Het maken van linoleum is een echt ambacht, dat zich in meer dan 150 jaar heeft doorontwikkeld. Marmoleum, het linoleum merk van Forbo, maken is een kunst die je niet kunt leren op welke opleiding dan ook, er is maar een handjevol mensen dat deze kunst verstaat. Dat zijn onze Marmoleum Meesters, zij zijn de experts in het bepalen van de juiste verhouding tussen de ingrediënten, de juiste rusttijd voor de grondstoffen, en juiste temperatuur en de juiste druk. Wij zijn trots op deze experts, net zoals zijzelf trots zijn op elk stukje Marmoleum dat van de band komt. De productie van Marmoleum, vindt onder andere plaats in de grootste linoleumfabriek ter wereld in Assendelft. Hier worden de traditionele linoleum ingrediënten verwerkt door middel van de modernste technieken en processen.

Nieuwsgierig geworden? Meld je klas dan aan voor een fabrieksbezoek via marketingnl@forbo.com
* Hiervoor moeten de kinderen in de klas wel 12 jaar en ouder zijn.

Win! SamSam Ken jij SamSam al?

Samsam is een oud woord voor: samen, allebei, hetzelfde. Samsam gaat over: samen delen, samen leven, samen spelen, samen leren en samen verantwoordelijk zijn voor een duurzame wereld. SamSam is een tijdschrift voor en over jonge wereldburgers. Politiek, school, natuur, cultuur en economie worden besproken. Meer informatie vind je op www.samsam.net. **Wij geven 3 persoonlijke abonnementen weg! Vertel ons in een mailtje waarom jij dit blad wilt lezen, dan kiezen wij de drie meest originele antwoorden uit. Je kan de mail sturen naar: marketingnl@forbo.com**

Deze actie loopt tot 1 oktober 2015

Wat wil jij op je vloer? Kleur in, teken bij en knip uit

Teken of schilder je eigen vloerbedekking en leg het op de bodem van je kijkdoos. Richt nu je eigen kamer in en kijk bij je burens hoe zij het hebben ingericht. Stapel een aantal dozen op elkaar, zet naast elkaar en je hebt een prachtig flatgebouw.
www.forbo-flooring.nl/onderwijs/specialvoorjou

Bekijk het stripverhaal 'The making of Linoleum'

Met beeldende uitleg over de productie van linoleum.
www.forbo-flooring.nl/onderwijs/specialvoorjou

Onmisbaar in de boekenkast

7 Breindidactiek

Gerjanne Dirksen

Ontdek hoe het brein werkt bij leren. Hoe kan jij als docent leerlingen en studenten helpen meer uit hun maakbare brein te halen en met meer plezier te leren? Breindidactiek dus: didactiek op basis van het functioneren van het brein. Deze benaderingen worden wetenschappelijk onderbouwd en rijkelijk geïllustreerd met tips, werkvormen en 50 voorbeelden van docenten uit po, vo, mbo en hbo.

2 The world we made

Jonathon Porritt

De milieutoekomst van onze planeet wordt vaak beschreven in termen van onheil en wanhoop. The World We Made presenteert een geloofwaardige, positieve visie op onze planeet die groen, eerlijk, aangesloten en samenwerkend is. Deels geschiedenis, deels persoonlijke memoires; dit boek laat zien hoe het mogelijk is om een echt duurzame wereld te bereiken in 2050. Inclusief tools en advies is het verplichte kost voor iedereen die geïnteresseerd is in een positieve toekomst voor onze planeet.

4 De uitvinders

Walter Isaacson

De computer en het internet zijn de belangrijkste uitvindingen van onze tijd, maar weinig mensen weten wie ze heeft uitgevonden. Dit is het verhaal van alle pioniers, hackers en genieën die verantwoordelijk zijn voor de digitale revolutie. Over

hoe hun geest werkte, wat ze zo creatief maakt en waarom hun vermogen om samen te werken zo belangrijk is.

9 Onderwijs, weer weten waarom

Wilna Meijer

In het onderwijs van vandaag gaan verschooning en ontscholing paradoxaal genoeg hand in hand. Weer weten waar we scholen voor hebben: met behulp van klassieke pedagogische inzichten maakt dit boek dat duidelijk. De actualiteit van dat klassieke gedachtegoed is groot, niet in het minst door het kritische contrast met de ook in het onderwijs regerende ideologie van de markt-economie.

5 Onderwijsheid

Kees Boele

Jong en oud worden overstelpt met informatie. Menigeen lijdt aan 'infobesitas'. Het komt erop aan dat je kunt selecteren welke informatie echt belangrijk is. Daarvoor heb je wijsheid nodig. Daarom moeten onderwijsmensen weer gaan doen waar het in het onderwijs om gaat: onderwijzen. Dat kan echter alleen als leidinggevend hun school echt schóól laten zijn in plaats van een bedrijf. De inhoud van het onderwijs, de passie van docenten en de atmosfeer moet leidend zijn.

1 Furniture for interior design

Sam Booth en Drew Plunkett

Deze uitgebreide, praktische gids onderzoekt hoe eigentijdse meubels gebruikt kunnen

worden in het interieur om een ruimte te definiëren, divisies te creëren en circulatie te bepalen. Furniture for interior design is een gedetailleerde, zeer geïllustreerde gids voor het specificeren en het plaatsen van reeds bestaand meubilair, maar toont de lezer ook hoe te ontwerpen, detaillering aan te brengen en op bestelling meubels of eenmalige, specifieke stukken eenmalig te laten produceren.

3 3000 jaar denkers over onderwijs

Gert Biesta & Erno Eskens

Er zijn filosofische uitspraken over onderwijs die tot wel 3000 jaar teruggaan. En wat blijkt? De ideeën over onderwijs zijn in feite in al die jaren niet veel veranderd. De uitspraken die in dit boek zijn verzameld reiken van Plato tot Sloterdijk en gaan behalve over onderwijs ook over leraren, leerlingen en ouders.

8 Onderwijshelden, 60x het bewijs dat het kan

Alette Baartmans

Onderwijsontwikkeling is overall! In dit boek vindt u 60 verhalen van mensen die laten zien dat onderwijs constant in ontwikkeling is. Omdat zij vanuit hun rol zien dat het anders moet en kan en omdat zij daar gewoon mee aan de slag gaan. Deze onderwijshelden hebben geen boodschap aan het systeem, maar werken gestaag aan het doel waar zij voor staan: kinderen een goede start laten maken in onze samenleving. Zij zijn degenen die laten zien wat er kan.

10 Een kwestie van karakter

Paul Tough

Wat bepaalt of je slaagt in het leven? Heel lang dacht men dat intelligentie de doorslaggevend factor was. Een hoog IQ en goede cijfers op school zouden kinderen de grootste slagingskansen geven. Maar Paul Tough laat zien dat vaardigheden als doorzettingsvermogen, nieuwsgierigheid, optimisme en zelfbeheersing de basis vormen voor een geslaagd leven. Tough vertelt de verhalen van onderwijzers en onderzoekers die met vallen en opstaan ontdekken hoe we onze kinderen kunnen helpen deze vaardigheden te ontwikkelen. Wat blijkt? Een sterk karakter valt aan te leren.

6 Ik zag twee beren filosoferen

Maaïke Merckens Bekkers & Sabine Wassenberg

Je eigen keuzes maken, een mening vormen en deze mening onderbouwen zijn essentieel voor iedereen. Tegelijkertijd is opgroeien en het opdoen van deze vaardigheden in de huidige tijd voor onze jeugd geen gemakkelijke opgave. De wereld is complexer dan ooit met overal verleidingen, informatie altijd beschikbaar en een overvloed aan opvattingen en meningen. Inclusief handleiding met adviezen en tips voor filosoferen en 38 voorbeeldlessen.

WINNEN?

We geven alle boeken weg! Interesse in een van de titels? Stuur een mail naar onderwijs@forbo.com met uw naam, functie en adres en wellicht staat een van deze boeken binnenkort in uw boekenkast. Deze actie loopt tot 31 december 2015 (zolang de voorraad strekt).

